

Istragu ORLA nadgleda međunarodna radna grupa

Međunarodna zajednica osniva Radnu grupu za praćenje istrage koju vrše organi Republike Srpske u vezi sa aferom ORAO. Radnu grupu će predvoditi SFOR uz učešće OHR-a, OSCE-a i ostalih relevantnih međunarodnih institucija. Ona će imati puni pristup svim relevantnim dokumentima i dužnosnicima i bavit će se i ostalim sličnim incidentima i problematikom ove vrste koja se može pojaviti u drugim dijelovima BiH.

Visoki predstavnik Paddy Ashdown, šef misije OSCE-a u BiH Robert Beecroft i komandant SFOR-a William Ward uputili su u srijedu pismo predsjedniku RS Draganu Čaviću kao odgovor međunarodne zajednice na preliminarni izvještaj Vrhovnog savjeta odbrane RS o aferi ORAO, te ga informirali o osnivanju radne grupe.

Pismom se izražavaju "koordinirani stavovi ne samo naših organizacija nego i šire međunarodne zajednice" i kritika preliminarnog izvještaja u smislu da se nije bavio ključnim pitanjima, uključujući i pojedinačnu odgovornost za ovu aferu i na vojnim i političkim nivoima. Činjenica da ova pitanja nisu riješena "od velike je zabrinutosti, imajući u vidu pažnju cijelog svijeta koja je skrenuta na ovu stvar i štetu koju je ona već nanijela međunarodnom ugledu BiH", navodi se u pismu.

U pismu se dalje kaže "da bi se međunarodni prijatelji BiH i organi koji prate poštivanje rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a uvjerili da nisu potrebne dalje mjere, kao što su sankcije, konačan izvještaj mora sadržavati detaljnije podatke o tome što se desilo, ko snosi odgovornost i koje mjere će biti preduzete u cilju čvrstog stavljanja vojske i vojne industrije u okvire civilne i demokratske kontrole".

Pismom se izražava kritika organa RS zbog politiziranja preliminarnog izvještaja na način da se zauzima stav prema pitanju generalštaba i Ministarstvu odbrane BiH, što nema mjesta u jednom činjeničnom izvještaju ove vrste. Dalje se podsjeća da odgovornost za istragu i potrebne reforme isključivo leži na organima RS; istovremeno se navode i koraci koje je potrebno poduzeti da konačnim izvještajem budu obuhvaćena ključna pitanja i da se izbjegne nanošenje dalje štete po BiH. Prvo, međunarodna zajednica će osnovati radnu grupu koja će nadgledati provođenje istrage i osigurati da ona bude ozbiljna, sveobuhvatna i transparentna; drugo, finalni izvještaj treba da bude završen hitno, i to najkasnije do 3. januara 2003. godine; treće, finalni izvještaj treba da bude izrađen u skladu sa principima najbolje prakse i da se njime da odgovor na ključna pitanja.

Ključna pitanja su:

- Ko je odobrio radnje kojima su prekršene sankcije UN-a i ko je te radnje izvršio?
- Ko je odobrio putovanje u Irak i ko je putovao u Irak?
- Ko je odobrio ulazak iračkih građana u BiH? Ko su bili ti građani, koliko dugo su boravili u zemlji i zašto?
- Ko je odobrio putovanje ministra odbrane i načelnika Generalštaba RS u Myanmar?
- Ko je bio formalno nadležan za kontrolu rada Orla?
- Ko je odgovoran što ove kontrole nije bilo?
- Zašto u izvještaju o Orlu iz septembra 2002. godine nisu identificirani prekršaji i ko je odgovoran za to?
- Koje radnje su poduzete protiv odgovornih osoba za kršenje sankcija UN-a?